
NATURA 2000

STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

DLA OBSZARÓW SPECJALNEJ OCHRONY (OSO)
DLA OBSZARÓW SPEŁNIAJĄCYCH KRYTERIA OBSZARÓW O ZNACZENIU
WSPÓLNOTOWYM (OZW)

I
DLA SPECJALNYCH OBSZARÓW OCHRONY (SOO)

---

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. TYP   **1.2. KOD OBSZARU**   **1.3. DATA OPRACOWANIA**   **1.4. DATA AKTUALIZACJI**
K   PLH020017   2002-10   2009-05

1.5. POWIĄZANIA Z INNYMI OBSZARAMI NATURA 2000

PLB020002

1.6. INSTYTUCJA LUB OSOBA ZBIERAJĄCA INFORMACJE:

Z. Dajdok, Z. Kącki, Inst. Biol. Roślin, UWr; K. Świerkosz, Muzeum Przyrodnicze, UWr; IOP PAN, Kraków.

1.7. NAZWA OBSZARU:

Grądy w Dolinie Odry

1.8. WSKAZANIE I ZAKLASYFIKOWANIE OBSZARU:

DATA ZAPROPONOWANIA JAKO OZW

DATA ZATWIERDZENIA JAKO OZW

DATA ZAKLASYFIKOWANIA JAKO OSO

DATA ZATWIERDZENIA JAKO SOO

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. POŁOŻENIE CENTRALNEGO PUNKTU OBSZARU

DŁUGOŚĆ GEOGRAFICZNA

E 17 15 44

SZEROKOŚĆ GEOGRAFICZNA

N 51 1 43

2.2. POWIERZCHNIA (ha):

8 348,9

2.3. DŁUGOŚĆ OBSZARU (km):

2.4. WYSOKOŚĆ (m n.p.m.):

MINIMALNA

117

MAKSYMALNA

137

ŚREDNIA

125

2.5. REGION ADMINISTRACYJNY (NUTS)

Kod	Nazwa regionu	%
PL514	Miasto Wrocław	9
PL518	Wrocławski	91

2.6. REGION BIOGEOGRAFICZNY

Nazwa regionu biogeograficznego

Kontynentalny

3. INFORMACJA PRZYRODNICZA

3.1. Typy SIEDLISK znajdujące się na terenie obszaru Natura 2000 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk

3.1.a. Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod	Nazwa siedliska	% pokrycia	Stopień Reprezen.	Względna powierzch	Stan zachow.	Ocena ogólna
2330	Wydmy śródłądowe z murawami napiaskowymi	0,02	B	C	B	B
3150	Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion	2,74	A	C	A	A
6120	Cieptolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (Koelerion glaucae)	0,20	A	C	A	B
6210	Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków	0,02	A	C	B	B
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	4,54	A	C	B	B
6430	Ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)	0,20	A	C	A	B
6440	Łąki selemicowe (Cnidion dubii)	1,07	A	B	B	A
6510	Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	7,09	A	C	B	C
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	0,02	C	C	C	C
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)	1,82	A	C	A	A
9190	Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (Betulo-Quercetum)	0,01	C	C	C	C
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion)	1,18	A	C	A	A
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)	30,02	A	B	A	A

3.2. GATUNKI, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

3.2.a. PTAKI wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
A022	<i>Ixobrychus minutus</i>		3p						D
A030	<i>Ciconia nigra</i>		5-6p						D
A031	<i>Ciconia ciconia</i>		>30p						D
A072	<i>Pernis apivorus</i>		5-7p						D
A073	<i>Milvus migrans</i>		10-12p						D
A074	<i>Milvus milvus</i>		4p						D
A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>		2p						D
A081	<i>Circus aeruginosus</i>		15-17p						D
A120	<i>Porzana parva</i>		P						D
A122	<i>Crex crex</i>		<20m						D
A127	<i>Grus grus</i>		4-6p						D
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>		P						D
A229	<i>Alcedo atthis</i>		<10p						D
A234	<i>Picus canus</i>		25p						D
A236	<i>Dryocopus martius</i>		P						D
A238	<i>Dendrocopos medius</i>		50-60p						D
A246	<i>Lullula arborea</i>		P						D
A307	<i>Sylvia nisoria</i>		P						D
A320	<i>Ficedula parva</i>		P						D
A321	<i>Ficedula albicollis</i>		70-100p						D
A338	<i>Lanius collurio</i>		P						D
A379	<i>Emberiza hortulana</i>		P						D

3.2.b. Regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
A006	<i>Podiceps grisegena</i>		<5p						D
A008	<i>Podiceps nigricollis</i>		<5p						D
A028	<i>Ardea cinerea</i>		270p						D
A052	<i>Anas crecca</i>		3p						D
A067	<i>Bucephala clangula</i>		1p						D
A070	<i>Mergus merganser</i>		1p						D
A136	<i>Charadrius dubius</i>		<18p						D
A153	<i>Gallinago gallinago</i>		<20p						D

3.2.c. SSAKI wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1308	<i>Barbastella barbastellus</i>	10-100i				C	B	C	C

1318	<i>Myotis dasycneme</i>	10-100i	C	B	C	C
1324	<i>Myotis myotis</i>	10-100i	C	B	C	C
1337	<i>Castor fiber</i>	C	C	A	C	B
1355	<i>Lutra lutra</i>	C	C	A	C	B

3.2.d. PŁAZY i GADY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1166	<i>Triturus cristatus</i>	13 loc.				C	A	C	B
1188	<i>Bombina bombina</i>	8 loc.				C	A	C	B

3.2.e. RYBY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1124	<i>Gobio albipinnatus</i>	R				C	A	C	C
1130	<i>Aspius aspius</i>	C				C	A	C	C
1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	C				C	A	C	C
1145	<i>Misgurnus fossilis</i>	C				C	A	C	C
1146	<i>Sabanejewia aurata</i>	VR				C	B	C	C
1149	<i>Cobitis taenia</i>	C				C	A	C	C

3.2.f. BEZKRĘGOWCE wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1052	<i>Hypodryas maturna</i>	7 loc.				C	A	C	B
1059	<i>Maculinea teleius</i>	15 loc.				C	A	C	B
1060	<i>Lycaena dispar</i>	3 loc.				C	A	C	B
1061	<i>Maculinea nausithous</i>	11 loc.				C	A	C	B
1074	<i>Eriogaster catax</i>	1 loc.				C	A	C	B
1084	<i>Osmoderma eremita</i>	22 loc.				C	A	C	B
1088	<i>Cerambyx cerdo</i>	13 loc.				C	A	C	B

3.2.g. ROŚLINY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA	OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie

3.3. Inne ważne gatunki zwierząt i roślin

PTAKI

Populacja Motywacja

SSAKI

Populacja Motywacja

Eptesicus serotinus
 Glis glis
 Myotis daubentonii
 Nyctalus noctula
 Pipistrellus pipistrellus
 Plecotus auritus

P C
 P A
 P C
 P C
 P C
 P C

PŁAZY

Populacja Motywacja

Bufo bufo
 Bufo viridis
 Hyla arborea
 Pelobates fuscus
 Rana arvalis
 Rana esculenta
 Rana lessonae
 Rana temporaria
 Triturus vulgaris

P C
 P C
 P C
 P C
 P C
 P C
 P C
 P C
 P C

GADY

Populacja Motywacja

Anguis fragilis
 Lacerta agilis
 Lacerta vivipara
 Natrix natrix

P C
 P C
 P C
 P C

RYBY

Populacja Motywacja

BEZKRĘGOWCE

Populacja Motywacja

ROŚLINY

Populacja Motywacja

Allium scorodoprasum
 Asarum europaeum
 Cephalanthera damasonium
 Cnidium dubium
 Colchicum autumnale
 Dactylorhiza maculata
 Dactylorhiza majalis
 Daphne mezereum

R A
 P D
 P A
 P A
 P D
 P A
 P D
 P D

<i>Epipactis albensis</i>	P	A
<i>Epipactis helleborine</i>	P	D
<i>Galanthus nivalis</i>	P	C
<i>Gentiana pneumonanthe</i>	P	A
<i>Gladiolus imbricatus</i>	P	D
<i>Helichrysum arenarium</i>	P	D
<i>Iris sibirica</i>	P	A
<i>Lathyrus palustris</i>	C	A
<i>Melampyrum cristatum</i>	V	A
<i>Nuphar lutea</i>	P	D
<i>Nymphaea alba</i>	P	D
<i>Salvinia natans</i>	P	A
<i>Trapa natans</i>	P	A
<i>Vinca minor</i>	P	D
<i>Viola stagnina</i>	R	A

4. OPIS OBSZARU

4.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

Klasy siedlisk	% pokrycia
Lasy iglaste	1 %
Lasy liściaste	46 %
Lasy mieszane	5 %
Siedliska leśne (ogólnie)	1 %
Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	15 %
Siedliska rolnicze (ogólnie)	29 %
Wody śródlądowe (stojące i płynące)	3 %
Suma pokrycia siedlisk 100 %	

OPIS OBSZARU

Obszar obejmuje kilka kompleksów leśnych w dolinie Odry pomiędzy Wrocławiem a Oławą. Do obszaru włączono również fragmenty samej doliny rzecznej. Teren o dużej mozaice siedlisk - od suchych muraw i fragmentów borów na wydmach piaszczystych po roślinność wodną i szuwarową starorzeczy i oczek wodnych. Duża część fitocenozy łąkowej jest przekształcona w wyniku odcięcia od zalewów po obwałowaniu koryta Odry, jednak przy największych powodziach są one zalewane. Śródleśne polany wyróżniają się bogatą florą, a ich najcenniejsze fragmenty zachowały się na terenach wodonośnych Wrocławia.

4. OPIS OBSZARU

4.2. WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE

W obszarze znajduje się jeden z większych kompleksów leśnych (grądów i łągów) w dolinie Odry, wraz z terenami łąkowymi, charakteryzujący się też dużą różnorodnością siedlisk podmokłych. Łącznie zidentyfikowano tu 11 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 16 gatunków z Załącznika II tej dyrektywy. Szczególnie bogata jest roślinność wodna i mokradłowa. Na tym terenie znajduje się m.in. jedno z najlepiej zachowanych stanowisk kotewki orzecha wodnego *Trapa natans* w dolinie Odry. Cenna jest też flora łąkowa. Gatunki wymienione w p. 3.3. z motywacją D to gatunki prawnie chronione w Polsce.

4.3. ZAGROŻENIA

Do najpoważniejszych zagrożeń dla tego terenu należą: naturalna sukcesja w wyniku zaprzestania użytkowania fitocenoz łąkowych i pastwiskowych, zaorywanie łąk, zręby zupełne i osuszanie podmokłych fragmentów lasów, eksploatacja piasku i żwiru, zanieczyszczenia wód powierzchniowych ściekami komunalnymi, dzikie wysypiska śmieci, niekontrolowana turystyka i wędkarstwo, inwestycje związane ze zmianą koryta Oławy, zamiana gruntów rolnych na działki budowlane. Uwaga: Dolina podlega działaniom z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. Istniejące obiekty i urządzenia związane z ochroną przeciwpowodziową wymagają utrzymywania ich w należytym stanie technicznym. Prace z zakresu ochrony przeciwpowodziowej dotyczą różnych fragmentów doliny rzecznej. Przy ich wykonywaniu powinna zostać zachowana dbałość o utrzymanie dobrego stanu ekologicznego doliny i nie pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych i gatunków, których ochrona jest celem utworzenia obszaru Natura 2000.

4.4. STATUS OCHRONNY

Obszar w większości nie jest chroniony. Obejmuje rezerwaty przyrody: Zwierzyniec (7,73 ha; 1958), Kanigóra (5,12 ha; 1958), Grodziska Ryczyńskie (1,83 ha; 1958), Łacha Jelcz (6,9 ha; 1949), użytek ekologiczny: Zimowitowa Łąka (2,17 ha; 1994). Projektuje się utworzenie Parku Krajobrazowego Doliny Środkowej Odry. Proponuje się utworzenie kolejnych 5 rezerwatów, 4 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, 7 użytków ekologicznych.

4.5. STRUKTURA WŁASNOŚCI

Lasy - głównie państwowe; grunty rolne - głównie prywatne, część z nich stanowi własność Agencji Nieruchomości Rolnych; łąki w pobliżu Wrocławia (tereny wodonośne) to własność Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodnego i Kanalizacyjnego we Wrocławiu.

4.6. DOKUMENTACJA - ŹRÓDŁA DANYCH

Anioł-Kwiatkowska J. 1991-93. Inwentaryzacja gatunków roślin chronionych na terenie gmin: Jelcz-Laskowice, Święta Katarzyna, Czernica, Wrocław. Msc.

Anioł-Kwiatkowska J. 1995. Flora i roślinność rezerwatów: Grodziska Ryczyńskie, Zwierzyniec koło Oławy, Kanigóra. Acta Univ. Wratislaviensis, Prace Bot. 1667,62.

Anioł-Kwiatkowska J., Dajdok Z., Kącki Z. 1998. Walory przyrodnicze projektowanego Parku Krajobrazowego Dolina Odry II. Acta Univ. Wratislaviensis, Prace Bot. 2036,74: 201-233.

Berdowski W., Panek E. 1996. O powiększenie rezerwatu Łacha Jelcz w województwie wrocławskim. Chrońmy Przyr. Ojcz. 52, 3: 55-63.

Gacka-Grzesikiewicz E., Cichocki Z. 2001. Program ochrony dolin rzecznych w Polsce. Inst. Ochr. Środ., Warszawa.

Jankowski W. (red.). 1995. Dokumentacja projektowanego Parku Krajobrazowego Dolina Odry II. Urząd Wojew., Wrocław. Msc.

Jankowski W., Świerkosz K. (red.). 1995. Korytarz ekologiczny doliny Odry. Stan - funkcjonowanie - zagrożenia. Fundacja IUCN Poland, Warszawa.

Kącki Z., Dajdok Z. 1999. Plan ochrony leśnego rezerwatu przyrody Zwierzyniec. Msc.

Kącki Z., Dajdok Z. 1999. Plan ochrony rezerwatu leśno-archeologicznego Grodzisko Ryczyńskie. Fulica, Wrocław. Msc.

Kuczyńska I., Piątkowska T., Wilczyńska W. 1965. Zbiorowiska leśne pomiędzy Siechnicą a Kotowicami. Acta Univ. Wratislaviensis, Prace Bot. 42: 31-66.

Panek E. 1995. Charakterystyka rezerwatu Łacha Jelcz. Acta Univ. Wratislaviensis, Prace Bot. 1667,62.

Pender K., Wertelnik E. 1993. Roślinność zlewni rzeki Oławy. W: Kampania na rzecz odnowy biologicznej rzeki Oławy. Pol.

Tow. Hydrologiczne, Wrocław.

Rast G., Obrdlik P., Nieznański P. (red.). 2000. Atlas zalewowych obszarów Odry. WWF-Deutschland, WWF-Auen-Institut.

Wertelnik E. 1992. Inwentaryzacja gatunków roślin chronionych na terenie gminy Oława. Msc.

5. STATUS OCHRONNY OBSZARU ORAZ POWIĄZANIA Z OSTOJAMI CORINE BIOTOPES

5.1. DESYGNOWANE FORMY OCHRONY NA POZIOMIE KRAJOWYM I REGIONALNYM:

KOD % POKRYCIA

PL02 0,4 %
PL05%

5.2. POWIĄZANIA OPISANEGO OBSZARU Z INNYMI TERENAMI:

desygnowanymi na poziomie krajowym lub regionalnym

KOD FORMY OCHRONY	NAZWA OBSZARU	TYP RELACJI	% POKRYCIA
PL02	<i>Grodzisko Ryczyńskie</i>	+	0,0
PL02	<i>Kanigóra</i>	+	0,1
PL02	<i>Łacha Jelcz</i>	+	0,2
PL02	<i>Zwierzyniec</i>	+	0,1
PL05	<i>Zimowitowa łąka</i>	+	

desygnowanymi na poziomie międzynarodowym

NAZWA STATUSU OCHRONY	NAZWA OBSZARU	TYP RELACJI	% POKRYCIA
-----------------------	---------------	-------------	------------

5.3. POWIĄZANIA OPISANEGO OBSZARU Z OSTOJAMI CORINE BIOTOPES:

KOD CORINE	TYP RELACJI	% POKRYCIA
------------	-------------	------------

6. DZIAŁALNOŚĆ CZŁOWIEKA NA TERENIE OBSZARU I W JEGO OTOCZENIU **I INNE CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA TEN OBSZAR**

6.1. GŁÓWNE CZYNNIKI I RODZAJE DZIAŁALNOŚCI CZŁOWIEKA ORAZ PROCENT POWIERZCHNI OBSZARU IM PODLEGAJĄCY

Wpływy i działalność na terenie obszaru:

kod	nazwa	intensywność	% obszaru	wpływ
101	<i>Zmiana sposobu uprawy</i>	B		-
164	<i>Wycinka lasu</i>	B		-
240	<i>Pozyskiwanie / Usuwanie zwierząt, ogólnie</i>	C		-
300	<i>Wydobywanie piasku i żwiru</i>	C		-
421	<i>Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych</i>	C		-
701	<i>Zanieczyszczenia wód</i>	C		-
810	<i>Odwadnianie</i>	B		-
850	<i>Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie</i>	C		-

Wpływy i działalność wokół obszaru:

kod	nazwa	intensywność	% obszaru	wpływ
-----	-------	--------------	-----------	-------

6.2. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

SPRAWUJĄCY NADZÓR (INSTYTUCJA LUB OSOBA):

ZARZĄDZANIE OBSZAREM I PLANY:

7. MAPY OBSZARU

Mapy fizyczne obszaru

Numer mapy	Skala	Projekcja	Opis
M-33-36-C	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-33-36-D	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-33-47-B	1: 50000	PUWG 1992	Yes

Zdjęcia lotnicze obszaru

Numer	Obszar	Temat	Data
-------	--------	-------	------

8. ZDJĘCIA OBSZARU

Numer	Obszar	Temat	Autor	Data
-------	--------	-------	-------	------

---

4. OPIS OBSZARU

4.7. HISTORIA

2009-05-01 IV Usunięcie przez Instytut Ochrony Przyrody PAN Kraków zapisu o *Lucanus cervus*.